

Azərbaycan qlobal iqlim gündəliyinin ön cəbhəsinə çevrilir

V. Bayramov

Bu ilin noyabr ayında Azərbaycanda dünyanın ən irimiqyaslı tədbirlərindən biri - BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29 keçiriləcək. İki həftə davam edəcək tədbir zamanı Bakı dünyanın mərkəzinə çevriləcək və 70-80 minə yaxın xarici qonağı qəbul edəcək. Bununla da respublikamız həm COP29-a evsahibliyi etməsi, həm də enerji siyasətindəki uğurları və proseslərə diplomatik yanaşması ilə bir daha böhrandan həllə gedən yolda mühüm rol oynayan dövlət adını alması faktını təsdiqləyəcək.

Ümumiyyətlə, ölkəmizin COP29-a evsahibliyi etməsi respublikamızın beynəlxalq nüfuzu baxımından mühüm önəm daşıyır, baş verən proseslərə müşahidəçi yox, iştirakçı kimi qoşulduğumuzu dünyaya bir daha nümayiş etdirir. Əlbəttə, bununla bağlı məsuliyyətli məsələləri də Azərbaycan uğurla həll etməyə qadirdir.

Burada bir məqamı da xatırlatmaq istərdik. Ölkəmizdə belə bir mühüm tədbirin keçirilməsi artıq ənənə halını alıb. Çünki Ümummillə lider Heydər Əliyevin Azərbaycana yenidən rəhbərliyə başladığı vaxtdan indiyədək respublikamızda sabitlik, əmin-amanlıq bərqərar olub. Ölkəmizin COP29-a evsahibliyi etməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası və Ermənistan Baş nazirinin Ofisi arasında aparılan birbaşa danışıqların nəticəsi olaraq verilmiş birgə bəyanatda da Ermənistanın Azərbaycanın xeyrinə öz namizədliyini geri götürməsində də bu amil həlledici rol kimi qiymətləndirilib.

Azərbaycan COP29-a evsahibliyi etməklə qlobal iqlim dəyişikliyi istiqamətində dünyaya önəmli töhfələr verməyi, davamlı inkişaf məqsədlərinə nail olmağı qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyub. Bir sözlə, enerji siyasətindəki uğurları, bərpaolunan enerji resurslarına sərmayə qoymaq istəyi və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə əzmi respublikamızın davamlı gələcək üçün atdığı addımların təzahürüdür. Beynəlxalq aləm Azərbaycanın bu platformada liderliyi gerçəkləşdirməsi ilə dünyada iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə birgə səylərin yaradılmasına töhfə verəcəyinə də əmindir.

Prezident İlham Əliyev fevralın 2-də BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibi Saymon Stili qəbul edərkən bu barədə ətraflı söhbət açıb. Dövlətimizin başçısı beynəlxalq ictimaiyyətin yekdil mövqeyi ilə COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərarı ölkəmizə etimadın və hörmətin təzahürü kimi dəyərləndirib. Azərbaycan tərəfinin belə bir tədbirin uğurla keçirilməsi üçün bu təşkilatla və bütün BMT ailəsi ilə yaxından əməkdaşlıq etməyə hazır olduğunu vurğulayan ölkə rəhbəri respublikamızın beynəlxalq tədbirlərin təşkili üzrə zəngin təcrübəsinin olduğunu da diqqətə çatdırıb.

Dövlət başçısı söhbətində COP29-un ölkəmizdə keçirilən və ümumiyyətlə, dünyada miqyasına görə, ən çox iştirakçının qatıldığı tədbirlərdən biri olacağını, indidən həm təşkilati, həm də tədbirin mahiyyəti nöqtəyində nəzərdən bütün zəruri addımlar atıldığını, bu prosesə könüllülərin də yaxından cəlb olunacağını bildirib.

Prezident İlham Əliyev, həmçinin vurğulayıb ki, COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərar regional sülh gündəliyinin irəliləyə aparılması kontekstində əldə edilib və bu da ümumiyyətlə, COP-un tarixində yeni bir inkişafdır.

Bütün yuxarıda qeyd edilənləri ümumiləşdirib əminliklə deyə bilərik ki, COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi ölkəmizin “yaşıl enerji”yə keçidinin sürətlənməsinə və bu sahədə beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlığının daha da inkişafına təkan verəcək.

Azərbaycan həmişə çoxtərəfli diplomatiyaya mühüm əhəmiyyət verib və beynəlxalq təşkilatlarda, çoxtərəfli platformalarda daim fəal siyasət yürüdüb. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyi və bunun Hərəkata üzv dövlətlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilməsi, ölkəmizin digər beynəlxalq təşkilatlarla da uğurlu əməkdaşlığı hər zaman xüsusi diqqət çəkib.

Yeri gəlmişkən, tədbirin ölkəmizdə gerçəkləşdirilməsi barədə yekdil qərar ötən il dekabrın 11-də Dubayda keçirilən COP28-in plenar iclasında qəbul edildikdən dərhal sonra bununla bağlı ölkəmizdə hazırlıq işlərinə başlanılıb. Pakistanlı ekspert, Avrasiya Əsrli İnstitutunun direktoru İrfan Şahzad Təkalvi Azərbaycan mediasına müsahibəsində respublikamızın COP29 tədbirinə hazırlığını və sessiyanın uğurla həyata keçirilməsi üçün səylərini yüksək dəyərləndirib.

Pakistanlı ekspert ötən illərdə ölkəmizin bir sıra çoxtərəfli beynəlxalq tədbirləri uğurla təşkil etdiyini, təşkilati aparatın formalaşması sahəsində zəngin təcrübə qazandığını, eyni zamanda Azərbaycanın əsas faydalı qazıntı istehsalçısı və ixracatçısı olmasına baxmayaraq, qlobal iqlim dəyişikliyinə dünyaya təsirini azaltmaq üçün mühüm praktiki addımlar atıldığını, bütün bunların nəticəsində COP28-in plenar iclasında respublikaya evsahibliyi hüququnun verilməsinin ədalətli olduğunu bildirib.

İrfan Şahzad Təkalvi COP29-un əsas mövzularından bəhs edərkən qarşıdakı sessiyada emissiyaların azaldılması və təmiz enerjiyə keçid ənənəsi kimi məsələlərə üstünlük verəcəyinin gözlənildiyini diqqətə çatdırıb. Ekspert bundan başqa, iqlim maliyyəsinin də gündəmdə olduğunu xatırladı.

Avrasiya Əsri İnstitutunun direktorunun Azərbaycanda “yaşıl enerji”nin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə fikirləri də diqqət çəkir: “Respublikanın tək-cə öz istehlakı üçün deyil, həm də gələcək onilliklərə yönələn ixrac məqsədilə kifayət qədər qalıq yanacaq ehtiyatlarına malik bir ölkə üçün təmiz enerjiyə qlobal keçid istiqamətində atılan addımları təqdirəlayiqdir. Azərbaycan qazı bu qlobal dəyişikliyə töhfə verməklə bərabər, dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ölkədə bərpaolunan enerji mənbələrinin kifayət qədər ehtiyatı var və bunu reallaşdırmaq zəruridir”.

Azərbaycanın “yaşıl inkişaf”ına nail olmaq məqsədilə qısa müddətdə enerji sahəsində yeni qanunvericilik bazası yaradılıb, elektrik enerjisində bərpaolunan enerjinin payının artırılması və neft-qaz əməliyyatlarının, o cümlədən Səngəçal terminalının karbonsuzlaşdırılması üçün 2027-ci ilədək 8 sənaye miqyaslı elektrik stansiyasının istismara veriləcəyi nəzərdə tutulub. Həmçinin Xəzər dənizinin 157 qıqavat külək enerjisi potensialı əsasında “yaşıl elektrik enerjisi” və “yaşıl qaz”ların ixracı məqsədilə Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstanı əhatə edən “yaşıl enerji dəhlizi”nin icrasına başlanılıb. ABŞ ilə bu enerji dəhlizi üzrə əməkdaşlıq imkanları da nəzərdən keçirilib.

Bundan başqa, SOCAR “Neft və Qazın Dekarbonizasiyası Xartiyası”na (OGDC) qoşulub, bununla da məşəldə yandırma sifirə endirmək, sifir metana çatmaq kimi hədəflərin reallaşdırılmasını diqqət mərkəzində saxlayıb.